

BAJOR ANDOR

A MESSZESÉG ÍVE ALATT

**BÚCSÚ
FÖLDES LÁSZLÓTÓL**

Nagy Imre rajza

A szegény testben elromlott a szenvedés. A végső, ami még a világ részesévé tette. Most itt fekszik előttünk a mélybe készülő, megdermedt idő, a szenvedés romhalmaza, barátunk, a porhoz kívánczó por.

Nemzedékeink csáp- és fullánk-nevelő metamorfózisaiiban meglelte a véglegest. Amikor csak a szárny marad; nem cikázásra, hanem az ég magasságára emlékeztetőül.

Nyughatatlanságában átszökött a messzeség íve alatt, hogy létének formáját átcserélje. Dermedtségre, a világot semmibevevő hallgatásra, emlékre. Úgy hiszem: mindent fölényesen gyanító szelleme okosan elkalandozott elmúlt napjainkba. Ott mosolyog kételkedve, szavainkat nehezíti, és ezentúl onnan figyel.

Emlékezetünk gyakori váratlan vendége lesz, hogy érveinket részekre bontsa, és lebeszéljen gyöngéd esztelenségeinkről. A távolból fejtegeti elméleteit, és az égbolt lombikjában párologja a valóságghú fogalmakat. Ezt elvi meggyőződésében teszi, mert elképzelhetetlen olyan átalakulás, hogy mozgalmi hűségének szándékát más szándéokra cserélje.

Barátunk volt, együtt formált bennünket a korszak, egy volt a kenyér, a téli hideg, a könyv és a sietség. Egyformán csiszolta szellemünket tanító mesterünk érdesnek szándékolt mormogása. Utcák és utak po-

rát együtt nyeltük, vele jártuk sokadmagunkkal a kor bizalmára érde-
mesített labirintusokat.

Szerkesztőnk volt, aki nem egy expedíciót szervezett a szövevé-
nyekben eltévedt, riadtan elhallgató tehetségekért. Felelősnek tudta ma-
gát nemzeti szellemi életünk gondjaiban a romániai magyarságért.
Gazdag képzelete se ismert más módot országunk egészének szolgálá-
tára.

Valamiféle mecénási gondokat is vállalt, tehetségeket gyámolított, és
úgy osztotta tanácsait, mint az emlékérmét az arra hivatott méltóság a
koronázási menetben. Rendhagyó mecénás volt, így campániai földek hí-
ján a jövő birtokait ígerte a lantpengetőknek.

Stúdiumokat tanított, a sokunk elől elrejtőzött széptan tudományát,
amely gordiuszi csomót metsző logikájának kedvezett. Tanítványainak
serege általa került közel az elvontságokhoz, a látszathoz, a lényeghez
és tulajdon gondolataihoz. Talán áldott értelmességével csalogatta köny-
nyedén hallgatóinak szárnyaló népségét a jó tudás lépvezzéjére.

Bírálatokat írt, pontos megfigyelésre törekvő elemzéseket. Elvek és
áramlatok nevét kereste a művekben, és ha a névre reábukkant, az eszé-
nek öröme volt. Fölismeréseit, ötleteit úgy szórta a világba, mint egy
repülőgép pilótája az ünnepet köszöntő röpcédulát.

Szomjas volt a hírekre, távoli vidékek eseményei, ma született mű-
vészeti irányok, még anyjuktól el sem választott módszerek messzi sival-
kodással izgalomba hozták, mint akinek a sokat emlegetett információ-
robbanás egyfolytában remegteti az ablaküvegeit.

Alkotott, és összekötött városokat, nemzedékeket, szakmákat, mert
az egyre érkező ismeret és a tanítás izgatott kengyelfutója volt.

Úgy hisszük, elemző logikája megmarad befejezetté változott írásmű-
vében. És a barátok emlékezeténél magasabb lesz biztató, serkentő, látó-
kört tágító személyisége.

Holott a lehetlent kísértette. Mert formáinkat vizsgálta, amikor mi
magunk esetlenek vagyunk és alaktalanok. Töprengett a tragédia elmé-
letén, míg végül is ő állott hősiezen a Sorssal és a Végzettel szemben.

Jó óráiban — amikor elhallgatott magyarázatra kész ésszerűsége —
dolgaink és tüneményeink mögött szeretetet álmódott.

A szeretet, amely az ember legmagasabb rendű képességében lel
látható formát, emelje föl a benne lakozott szeretetet, és ölelje magához.

Gyöngeségeit, következetlenségeit nyugtassa el az irgalom.

Emlékét őrizze az emlékezet mint magához valót, romlását, kihűlt
szenvetését vegye mélyébe a drága hazai anyaföld, mert annak erejéből
volt küzdő és az életet szerető ember. Nem pihenhet csak benne és ál-
tala, fogadja el a békés föld, miközben szegény testi mivolta a föld
titkos, őriző erejévé változik.

Bizony, ebből a földből vagyunk, és ezzé leszünk.

„Látjátok, feleim.“